

Nowy Realizm to szkoła, a raczej tradycja w filozofii amerykańskiej, która zaistniała ok. roku 1910. Została ona powołana do życia przez grupę uczonych z Uniwersytetu Harvarda oraz Uniwersytetu Columbia. Jej najważniejszymi przedstawicielami byli: Edwin Holt (znany filozof i psycholog), Walter Marvin, William Pepperell Montague, Ralph Perry (redaktor wydanych pośmiertnie *Esejów o radykalnym empiryzmie* Williama Jamesa), Walter Pitkin i Edward Spaulding. Wspólnie opublikowali oni książkę zatytułowaną *The New Realism: Cooperative Studies in Philosophy*, która ukazała się w roku 1912, stanowiąc jednocześnie podstawę ich poglądów.

Filozofowie, którzy nazywali siebie Nowymi Realistami, interesowali się głównie epistemologią, czyli teorią poznania. Odrzucali oni tzw. dualizm epistemologiczny, czyli pogląd sformułowany przez Johna Locke'a, który został następnie powszechnie przyjęty w filozofii nowożytnej. Mówiąc ogólnie, według Locke'a nie znamy rzeczy, ale jedynie wywoływane przez nie idee – a zatem treści własnego umysłu. Jego zdaniem taki model wiedzy to jedyny sposób, aby wyjaśnić, jak możliwe jest, że widzimy wciąż ten sam przedmiot, mimo zmiany jego kształtu lub koloru (zależących na przykład od perspektywy czy mocy światła). Niemniej jednak, wadą tej teorii jest to, iż nie mamy bezpośredniego dostępu do świata. Nowi Realisci uważali ten wniosek za źródło całkowicie błędnej metafizyki, z którą boryka się filozofia od czasów Kartezjusza. Dlatego zaproponowali nową teorię – realizmu bezpośredniego: pogląd, iż mamy bezpośredni poznawczy dostęp do rzeczy w świecie.

Nowi Realisci są jednak kimś więcej niż kolejną grupą filozofów, których książki zalegają na zakurzonych półkach. Byli oni bowiem również naukowcami, głównie psychologami. Edwin Holt był nauczycielem dwóch znanych behawiorystów: Gordona Allporta i Edwarda Tolmana. Inni dokonywali istotnych badań w zakresie psychologii eksperymentalnej; wśród nich byli uczeni, którzy jako jedni z pierwszych kładli nacisk na znaczenie środowiska w wyjaśnianiu zachowania człowieka. Mówiąc ogólnie, jedną z charakterystycznych cech myśli Nowych Realistów była próba łączenia refleksji filozoficznej i naukowej. Z tego powodu ich poglądy mogą być interesujące nie tylko dla historyków filozofii, ale również dla tych, którzy zajmują się historią nauki w ogóle, a także dla samych naukowców.

Niestety, Nowy Realizm jest dziś praktycznie całkowicie zapomniany. Dlatego właśnie zamierzam na nowo odkryć ten pogląd. Mam zamiar zbadać filozofię Nowego Realizmu: zrekonstruować główne tezy i argumenty, prześledzić jego inspiracje oraz wskazać wpływ na filozofię i naukę w ogóle. Pragnę także pokazać, że problemy podejmowane przez Nowych Realistów pokrywają się z niektórymi zagadnieniami najnowszej filozofii. Z tego też względu uważam, że badania nad Nowym Realizmem mogą przynieść korzyść również współczesnym filozofom.